

esperanto USA

Bi-monthly bulletin published by the Esperanto League for North America ☆ 4/2002
 Dumonata bulteno publikigata de Esperanto-Ligo por Norda Ameriko ☆ Augusto 2002

This issue of *Esperanto USA* is brought to you through the selfless support of Jacob B. Schwartz and William B. Harris.

Look inside for:

- In what language? 2
- That in Esperanto 3
- The ELNA Congress 3
- El la CO 4
- Crash and burn? 5
- Novaj libroj 6
- Recenzo: *Vojaĝo* 8
- NASKE en Vermonto 11

"When I write in Esperanto I am transported to a time when such a thing as a dream of universal peace did not seem immediately crazy. And not even the news that yet another child has trod upon a land mine or has been caught in crossfire can disperse the dovelike murmuring sounds of it. I am moved to compose another lament, in Esperanto, another hymn to peace."

Khwaja Aziz Mondanabosh
 in Act 2, Scene 3 of Tony Kushner's
Homebody/Kabul

Resolution
of the City Council

Recognizing the 50th Anniversary of the Esperanto League for North America and Proclaiming June 21-24, 2002 as International Friendship Days

WHEREAS, Sacramento is proud of its cosmopolitan character, its rich diversity of peoples and its international involvement in a wide range of contemporary issues; and

WHEREAS, such attributes make Sacramento particularly aware of the importance of linguistic diversity and of the need to strive for improved understanding across international frontiers; and

WHEREAS, Esperanto seeks to facilitate a practical way of understanding and communication between peoples to avoid future conflicts due to different modes of thought and expression; and

WHEREAS, the Esperanto League for North America was founded in Sacramento in 1952; and

WHEREAS, the Esperanto League for North America has worked during the 50 years since its founding to promote world-wide friendship through Esperanto.

NOW, THEREFORE, BE IT RESOLVED, by the Mayor and Council of the City of Sacramento, that we do hereby recognize the 50th Anniversary of the Esperanto League for North America, do hereby salute the impressive contributions to better understanding made by Esperanto and proudly proclaim June 21-24, 2002 as International Friendship Days in Sacramento.

ISSUED: This 4th Day of June 2002.

Heather Fargo
HEATHER FARGO, MAYOR

Steve Corn
STEVE CORN, DISTRICT THREE

Dave Jones
DAVE JONES, DISTRICT SIX

Ray Tretlow
RAY TRETLOW, DISTRICT ONE

Jamie R. Yee
JAMIE R. YEE, DISTRICT FOUR

Robbie Waters
ROBBIE WATERS, DISTRICT SEVEN

Valerie Burrows
VALERIE BURROWS, CITY CLERK

Sandy Sheedy
SANDY SHEEDY, DISTRICT TWO

Lauren E. Hammond
LAUREN E. HAMMOND, DISTRICT FIVE

Bonnie J. Pannell
BONNIE J. PANNELL, DISTRICT EIGHT

Esperanto League for North America
PO Box 1129, El Cerrito CA 94530
USA/USONO
☎ 510/653-0998; ☎ 510/653-1468
✉ elna@esperanto-usa.org

President/Prezidanto: Alexander Schlafer
Vice President/Vicprezidanto: Phil Dorcas
Secretary/Sekretario: Ellen M Eddy
Treasurer/Kasisto: William B Harris
Other Board Members/Aliaj estraranoj:
Thomas Alexander, Don Coleman, Peggy
Dolter, D Gary Grady, Angela Harlow,
Orlando E Raola, Jacob Schwartz, Tim
Westover, David Wolff

*Director, Central Office/Direktoro de la
Centra Oficejo:* Joel Brozovsky
*Vice Director, Central Office/Vicdirektoro de
la Centra Oficejo:* Donald Harlow

esperanto USA

Bi-monthly bulletin published by the
Esperanto League for North America
Dumonata bulteno publikigata de
Esperanto-Ligo por Norda Ameriko
Vol. 38, No. 4
ISSN 1056-0297
Editor/Redaktoro: Don Harlow
☎ 510/653-0998; ☎ 510/653-1468
✉ donh@esperanto-usa.org

Materials for esperanto usa should be
sent to/Materialojn por esperanto usa
oni sendu al:

esperanto USA

PO Box 1129, El Cerrito CA 94530
USA/ USONO
or by e-mail/aŭ e-poŝte al:
e-usa@esperanto-usa.org

The opinions expressed in this bulletin
are those of the authors, and don't neces-
sarily represent the point of view of ELNA
or its bulletin/La opinioj esprimitaj en ĉi
bulteno apartenas al la aŭtoroj, kaj ne
nepre prezentas la vidpunkton de ELNA
aŭ ties bulteno.

Reprinting materials from this bulletin is
permitted, provided that due credit is
given, and a copy of the reprinted materi-
al is sent to ELNA/Estas permesate
reaperigi materialojn el ĉi bulteno,
kondiĉe ke oni ĝuste indiku la fonton kaj
ke oni sendu ekzempleron de la repu-
blikigita materialo al ELNA.

Deadline for issue 2002/6/Limdato por
numero 2002/6: 23.11.2002

An Apology To Our Friends ...

Along about the time the editing of
this issue was finished, my colleague
and co-worker Joel Brozovsky pointed
out to me that, this being issue num-
ber 4 for 2002, it would be sent not only
to members of ELNA but also to those
who this year have signed up as
"Friends"; he suggested that a greater
portion of the magazine should be in
English this time. By that time, of
course, material was gathered and al-
ready to some extent paginated. So this
issue will perhaps have a larger por-
tion of Esperanto than we would have
liked. For this I apologize to those who
would prefer to see more English. I will
try to remember this point for issue
number 6 (which will also go to Friends
of Esperanto) and ensure that it is
more English-oriented.

I would like to take the opportunity
to point out, however, that this raises
an interesting question. ELNA is an
organization for the United States.
Popular belief notwithstanding, the
United States has no one, official lan-
guage, though for all intents and pur-
poses English qualifies. At various
times in the history of the United
States - and this appears to be one of
them - surges of immigration have given
us a large number of fellow citizens for
whom English is, at best, a foreign lan-
guage and, at worst, totally unknown.
Also contrary to popular belief, it is
possible to live in this country for years
without being able to speak English -
my next door neighbor, who has been
my next door neighbor for almost three
decades, is a case in point; her English
remains rudimentary to the point of
non-existence.

Recently I've seen several messages
on the internet suggesting that *Espe-
ranto USA* might do well to provide, from
time to time, an article in Spanish. In

principle, I'm not averse to this idea.
In practice, I'm somewhat doubtful. The
vast majority of our members are En-
glish-speaking. While Spanish speak-
ers are obviously the largest group of
non-English-speakers in the United
States, they are far from unique; here
in the Bay Area there are well over a
hundred languages spoken. Street
signs in downtown Oakland, about
three miles from the ELNA central of-
fice, are in English and *Chinese*. Some
years ago the principal of my son's grade
school told me that the three major
languages spoken in school were En-
glish, Spanish and *Laotian*. In the Es-
peranto world, at the regular monthly
meetings of the San Francisco Espe-
ranto Regional Organization, the sec-
ond language group by number of par-
ticipants is not Spanish but *Russian*.
Add to this the fact that the current
editor (and, likely, any likely succes-
sor) feels less than comfortable with
any language other than English or
Esperanto, and it seems very unlikely
that in the near future we will be add-
ing some third language to our maga-
zine. On the other hand, it also seems
that, given the current multilingualism
of the United States and the fact that
this is a magazine devoted to a particu-
lar language, Esperanto will continue
to be the primary language of use here,
with English running second..

My question: What do you think of
this? Feel free to voice your opinions,
either by regular snail-mail or by e-mail
(<eusa@esperanto-usa.org>)

We do have some English in this
issue, notably Joel Brozovsky's article
on p. 4 and Kent Jones' discussion of
problems with aviation English on p. 5.
Enjoy!

Don Harlow

NEW MEMBERS May-June 2002

Ni volas bonvenigi al ELNA la jenajn novajn membrojn de la asocio:

William Adderholdt (Hudson, NC)
Catherine Asche (Carmel, CA)
David Brown (Simi Valley, CA)
Irene Froyd (Elgin, OR)
Kenneth Goldberg (Los Angeles, CA)

Walter Green (Glen Allen, VA)
Julia Loyd (Waldron, WA)
Rick Miller (Santa Clara, CA)
Brion Vibber (Culver City, CA)
Christopher Yudichak (Larksville, PA)

“THAT” is a problem!

de Ken Price

You no doubt remember that TIO = THAT (thing), and TIU = THAT (person, or mentioned thing).

Tio estas libro. = That is a book.

Tiu libro estas mia (libro). = That book is mine.

No problem there.

English also uses the word THAT for another purpose, as a conjunction – a word which joins two phrases or clauses in a sentence. They both contain a verb, and the one introduced by “that” gives some information relating to the main clause. Esperanto uses the word KE for this.

Mi rimarkis, ke vi rigardas la libron = I noticed that you looked at the book.

During the last couple of years, I

have heard several good, experienced, North American Esperanto speakers using **ke** instead of **kiun**. The word “THAT” has been used, or misused, for so long as a substitute for “who/whom” and “which” in English, that it is now accepted as correct. It is not correct in Esperanto.

“The book that I gave you” translates into Esperanto as “*La libro, kiun mi donis al vi*”.

The English phrase would be more correctly expressed as: “The book which I gave (to) you”. It is absolutely incorrect to use the word **ke** when expressing this in Esperanto.

More examples of sentences in which it is NOT correct to use **ke**:

The book that I read ... (The book which I read ...) = *La libro kiun mi legis* ...

The man that you saw ... (The man (whom) you saw ...) = *La viro kiun vi vidis* ...

I remember the time that ... (I remember the time when ...) = *Mi memoras la tempon kiam* ...

NEVER, absolutely NEVER, say “la tempo ke...” or “la libro ke...”.

RULE: If a correlative word, such as WHO(M), WHICH, WHEN, in place of THAT, still gives the correct meaning, then it is not a conjunction, and is not translated by KE.

“KE” always translates into “that” in English, but the reverse is not true. As you know, when translating from English into Esperanto, you must be very careful to translate the correct meaning of a word which has more than one meaning. Let us be careful not to start creating an English-speaker’s dialect of Esperanto!

50a ELNA-Kongreso

de Vivian Burns

Mi estas komencanto kiu ĉeestis la ELNA kongreson. Ĝi estas tre interesa, tiel ĉi tiu estas mia unua fojo iri al unu el tiuj.

La unuan vesperon de la kongreso, mi plaĉe surpriziĝis pri la amika maniero de la membroj de la kongreso. Pluraj homoj faris apartan penon bonvenigi min kaj kuraĝigi min paroli kun ili. Iu el ili demandis al mi pri mi mem, kaj pacience aŭskultis dum mi trovis la vortojn por respondi kaj faris multajn erarojn. Iam, ili helpis per klarigi temon de gramatiko aŭ doni bezonatan vorton. Dum tiu vespero, homoj montris unu al alia ankaŭ amikecon, varmecon kaj bonvenon. Don Harlow faris kvizon. En unu el liaj demandoj, li faris mian plej ŝatatan citaĵon de “Homebody/Kabul”, la frazon en kiu la rolulo parolis pri kiel Esperanto memorigis lin pri la espero por paco. Aŭskulti tiun citaĵon por komenci la kongreson kaj renkonti tiel amikajn homojn varmigus mian koron, kaj min sentigis, ke mi ĝuis esti tie.

Dum la sekvanta tago, ni aŭdis paroladojn pri diversaj temoj. Mi

komprenis sole duonon ĝis du trionoj el la ideoj, sed tio estis sufiĉo teni intereson. Mi ŝatas multe la finon de la komentoj de Duncan Charters, en kiuj li parolas pri nia celo — paco. Mi sentis min malpli sola en ĉi tiu espero. La homoj ekstaris por doni ovacion, do mi sciis, ke ili sentis simile.

Aliaj paroladoj dum tiu tago temas pri la historio de ELNA, la desegno de la Kalifornia golfponto, kaj la fabrikado de siliciaj tranĉaĵoj. Mi impresiĝis pri la inteligento de iuj el la homoj, kaj tiuj parolantoj kaj tiuj demandantoj. Ankaŭ en la posttagmezo, estis konversacia rondo, en kiu malgrandaj grupoj da homoj parolis pri si mem, alia okazo por kunkonatiĝi. Kiam mi estis manĝonta, mi mense lacis pro malkutima fortostreĉo por aŭskulti kaj paroli ĉi tiun novan lingvon. La promeno al parko por vespermanĝa pikniko estis tre bonvena ŝanĝo. La pikniko kompletigis kun brogkolbasetoj, Miko Sloper estis sur liniaj sketŝuoj, kaj kun siaj kantoj en kiuj ĉiuj partoprenis.

Dimanĉe matene, post tre bezonata dormo, ni havis vivan diskuton pri la

mondfederacia ideo, kaj kiel ĝi havas similan celon de la bela lingvo. La debatata ideo de mondfederacio interesus en iu ajn lingvo, do mi vive aŭskultis. Sekvante tiun diskuton Alex kondukis unu pri apartaj pintumoj de la lingvo, kiu kompreneble helpis komencanton kiel mi. Poste en tiu tagmezo ankaŭ, Alex kaj aliaj sidis kun mi kaj parolis pri la lingvo, kaj pri ĉi tiu kaj tio. Li estis tiel amika kaj helpoplena, ke multe plaĉis aŭdi poste, ke la membroj voĉdonis lin la prezidanto de ELNA.

Estis multaj aliaj okazoj kiujn oni povas menci, kiel kunpremi la tutan kongreson en dormĉambro, komikajn proponojn ĉe aŭkcio, la komikon de Duncan Charters, aŭ aliajn temojn kiuj prezentiĝis. Sed mi finos. Oni ne esperantiĝis per sekvi la kutimon. Tiu kongreso montris al mi, ke la homoj kiuj venas al Esperanto emas esti amikaj, bonkoraj, komikaj kaj inteligentaj. Mi eliris kun pli da komforto uzi la lingvon, feliĉo koni la homojn, kaj pli forta koro fari la aĵojn de vivo.

The secret language

Joel Brozovsky

I often have occasion to talk to people I meet about Esperanto. When a new acquaintance asks about my profession, I usually answer, "I run the office of a nonprofit organization", and if the conversation lasts long enough, the topic naturally turns to Esperanto when they ask about the organization.

Many people in this country have never heard of Esperanto. Others have heard of it, but thought it dead or dying. A few know better: "My uncle's neighbor is involved with Esperanto!" When I'm shopping, several times the checkout clerks have noticed the Esperanto button on my cargo vest and commented on it. One said, "My daughter's boy friend's father is very involved with Esperanto. He goes to all the meetings." Others have just asked if I really could speak the language, is it still alive?

It seems that the extent of ignorance about Esperanto in the USA is of epidemic proportions. Is this the nation's best-kept secret? Maybe we need to get it classified as top secret, so the opposition politicians would leak it to the press for free publicity ... In times of government suppression, it's advantageous to have a low profile, to remain more or less secret. But as far as I know, Esperanto is not currently on a list of dangerous organizations to be suppressed by our "home security" department; we do not profit from anonymity. We need to get the word out, that Esperanto not only exists, it is in constant use around the world, and is steadily growing worldwide. This is a task for all of us, not just those few who have official titles in an Esperanto organization. There are many ways that we can all help.

Perhaps the simplest is to maintain visibility for Esperanto. Use the bumper sticker you received from ELNA (if you need another, they are available in our catalog). If, like me, you don't have a bumper, put it on a

window or other place that is visible from the street. Wear an Esperanto button, T-shirt, or cap. Let people see Esperanto frequently, so they know that it exists and still lives.

On a slightly bigger scale, keep in contact with local newspapers, radio stations, etc. If there are club meetings, send announcements about them, together with the topic for the meeting, to newspapers and radio stations. When there will be a lecture on a given topic that could be of general interest, contact the news services and offer an interview with the lecturer.

Any time you travel overseas to an Esperanto event, especially the Universala Kongreso, but also to others, contact the local news services before leaving and offer either an interview or an article about your trip and participation in the unusual event. Local papers usually look for a local connection, and if you participate in an international conference, you are that connection. Use it! If you don't get any positive responses to the offer of an interview or article, write a letter to the editor. Letters to editors are much more limited in length and can make only one brief point, but that is much better than nothing. Be sure to limit your letter to one single point, and not more than two short paragraphs. A long rambling letter will be ignored or cut so drastically that you might not recognize it.

Many good examples of letters to editors (and some less good ones, with critique) can be seen in the discussion group "reago", set up to help people react in an appropriate and timely way to mentions of Esperanto or to articles that touch the topics of language problems or language discrimination. This group has had several successes in getting good publicity, or in turning bad publicity into good, but it needs more volunteers to expand its work. Reading through the responses posted by the experienced writers is very

educational. To join, send an empty message to `<reago-subscribe@yahoogroups.com>`.

If you see mention of Esperanto or of a language problem that might lead to a reply with a mention of Esperanto, write a letter to the editor about it. Or, if you aren't inspired to write it yourself, send detailed information about the publication, including web page and email address, along with a summary of the article and the quote that pertains to language problems or discrimination or Esperanto, to the discussion group "reago", if you are a member, and if not send it to us at the CO and we will forward it to the group.

In fact, you don't even need to be writing about Esperanto or language problems to occasionally be able to throw a mention of Esperanto into your letter. Writing about the West Nile virus, now "raging" in the eastern United States? Do you think the readers (and editors) might be interested in knowing that in Russia, around Volgograd, there was an epidemic that killed several dozen people in 1999? And that 3-12% of the mosquitoes in Belarus are infected with the virus? And how, they'd like to know, did you get this information? Through Esperanto, of course! (Aleksandr Milner, letter to mailing list "esper-rus", Aug. 29, 2002.)

Another place that is often very open to Esperanto is the public library. See if you can leave a stack of leaflets and the first lesson in the free correspondence course on the checkout counter in your local library. Or arrange an exposition about Esperanto in a showcase, if your library has one available for rotating topics.

If we, the Esperanto speakers, remain silent about the language, how can we expect others to know about it? Show it, talk about it, write about it, and of course use it (preferably in public places!). It's time to uncover the secret.

AVIATION PHRASES

By R. Kent Jones

It is a preposterous oversight, but true! The 335 phrases, currently used between pilots and air traffic controllers, are not a coherent group selected by a scientific process as they should be. There is no document which shows why these particular 335 phrases were chosen over hundreds of alternatives. Instead, they are a mere chaotic collection of undisciplined wartime utterances. The absence of scientific rigor is particularly striking because every other part of aviation, from rivets to radar, has been the subject of intense scrutiny.

The phrases which now guide airplanes lack deliberate creation. Their unsystematic nature makes them difficult for controllers to learn and use. Their illogicality makes them a cognitive problem for pilots, particularly foreign pilots. Flaws such as ambiguity and misnomers are rife, and contribute to misunderstandings. These lead to unnecessary aviation accidents and deaths.

Miscommunication is the problem most frequently reported to the Aviation Safety Reporting Service. It is the cause of about 100 dangerous runway incursions in the United States annually. Miscommunication is lamented in the books written by pilots about flying. The book *FATAL WORDS: Communication Clashes and Aircraft Crashes* shows the linkage between sloppy English and pilot errors. Pilot errors are blamed for about 70 percent of aviation accidents.

The remedy is simple: the FAA should immediately initiate the missing design effort. Its phases should be: 1. explicitly define the necessary concepts; 2. classify them as to function, such as orders or information of various kinds; 3. assign unambiguous terms to the concepts; 4. test them to prove their merit for the task; and 5. issue a report to assure the flying public of the scientific validity of the phrases which guide airplanes worldwide.

AMBIGUITIES

One needn't be a pilot to understand that dependable communication requires 1. each of the FAA words and phrases to have one and only one meaning. Further that 2. each meaning should have one and only one word or phrase. And certainly, 3. all aviation words and phrases should be the same everywhere in the world. Consider these unsafe violations of these 3 principles:

1. Expressions with duplicate aviation meanings

Taxi can mean *a helicopter*, as in **hover taxi** and **air taxi**. **Taxi** additionally can mean *to move*, as in driving a car.

Aircraft can mean either *one aircraft* or *many aircraft*.

November is the *name of the letter N*. **November** is also given the meaning of *an aircraft ID number*. A third meaning of **November** is *the month itself*.

Contact approach is a type of *an approach to an airport*. **Contact approach** is also a *command to radio the controller* who handles approaches.

Gate is a *location at the terminal building*. **Gate** is also a *point in the sky*.

Roll means *to pivot in the air* about the longitudinal axis of the airplane. **Roll** is additionally a *forward motion*, as in takeoff roll.

Slot is a part of *the forward edge of some wings*. **Slot** is also a *time interval for a takeoff*.

Remain deals with *location*, but also with *radio frequencies*.

2. Ambiguous word sounds

Brake sounds like **break**

One and **won**

Two sounds like **to, too**. **To two thousand** sounds like **two two thousand**

For sounds like **four**

Eight and **ate**

Missed sounds like **mist**

Right sounds like **write**

Hear sounds like **here**

Eye sounds like **I** and **aye**.

3. Meanings with duplicate expressions

meaning: *fly around the airport*. Three FAA Expressions: **circle the airport**, **circle the runway**, **go around**.

meaning: *after landing, turn around on the runway and travel toward the arrival end of the runway*. Two FAA Expressions: **taxi back** and **back taxi**: Why this word reversal? Worse yet, the General Accounting Office is opposed to the use of this procedure. Precisely this maneuver was in progress when the worst crash in aviation history occurred, with 583 deaths.

meaning: *this is a request for certainty about some information*. Three FAA Expressions: **say**, **verify**, **confirm**.

meaning: *command instant action*. Three FAA Expressions: **immediately**, **expedite** and **without delay**. These take a longer time to say than the simpler **now** would.

meaning: *watch out for a balloon*. Two FAA Expressions: **derelict balloon** and **unmanned balloon over...**

meaning: *you may be approaching a severe danger due to wind*. Eight FAA Expressions: **windshear alert**, **arrival windshear / microburst alert**, **departure windshear / microburst alert**, **low level windshear advisories in effect**, **microburst advisories in effect**, **microburst alert**, **multiple windshear / microburst alerts**, **possible windshear outside the system**.

meaning: *the paved area near the airport buildings*. Three FAA Expressions: **ramp = apron = tarmac**.

There are 49 meanings which are expressed differently by the FAA and the rest of the world. Here are two of the 49:

meaning: *desisting from an action*. FAA, **hold**; ICAO, **stop**

meaning: *move away*. FAA, **exit**; ICAO, **vacate**

NEW FROM THE BOOK SERVICE

To order books from ELNA: (1) Send order by regular mail, with check or credit-card number and expiration date to: ELNA Book Service, PO Box 1129, El Cerrito CA 94530; (2) Order on-line with credit card at <http://www.esperanto-usa.org/retbutiko.html>

Note: if you order with payment by credit card and the book you want is not in stock, we will back-order it for you and charge your card only when and if it comes back into stock. This service is available for payments made by check only if the amount on the check is enough to cover any potential and reasonable price increase. Prices given are basic, before discounts for ELNA members. Please remember to add 10% (minimum \$1.80) for domestic postage.

- Angla-Esperanta-Hungara etvortaro pri Lernado kaj Laboro.** *Ilona Koutny.* Introduced at NASKE this year, this useful and attractive pocket-sized book is more like a thesaurus than a dictionary; words are organized by meaning within categories (main categories: Education and Work) rather than by alphabetical order, which means that although the first language is English, you can use any of the three languages as a key into any of the others. 2002. 143p. 170x115. Paper. Poland. ISBN 83-88518-36-4. NEW.
ANG003 \$11.90
- Aŭdienco.** *Václav Havel.* The best-known short comedy by the Czech playwright who would later become the first president of the Czech Republic. A presentation not only of a fragment from Havel's life, while he was still a dissident, but also a good reflection of the means that were used by those in the political opposition. 1996. 40p. 200x130. Paper. Czech Republic. ISBN 80-85853-26-4. NEW TO ELNA.
AUD001 \$2.80
- Badenlanda legendaro de la Konstanca Lago.** *Benoit Philippe.* 100 legends and anecdotes from the region of Lake Konstanz, where Germany meets Switzerland meets Austria. Besides being interesting, most of these are shorter than a single page, and so suitable as reading exercises. 1998. 127p. 200x130. Paper. Czech Republic. ISBN 80-85853-39-6. NEW TO ELNA.
BAD001 \$8.60
- La besto de Vakareso.** *Joseph d'Arbaud.* Translated from Occitan (Provençal) by Jean-Luc Tortel. A short novel from the great treeless marshes at the mouth of the Rhône River. "Was it madness, swamp fever or a magic spirit that persecuted a medieval cowboy of the Camargue? Unable to confide in anyone because of the Holy Inquisition, will he be able to reach a truce with the spirit, risking both his cattle and his very life?" Undated (late 1990s). 95p. 200x130. Paper. Czech Republic. ISBN 80-85853-40-X. NEW TO ELNA.
BES001 \$7.10
- La dorsosako de Panjo Rut'.** *Sandor J. Bako & Claude Piron.* Ten short stories by Sandor Bako, a too-little-known Hungarian Esperantist author of the mid-twentieth century (from the book *Tiaj ni estas*) and seven short stories by Claude Piron. "Written in beautiful and simple language ... [suitable] for new Esperanto speakers who want to start reading and, through reading, improve their competence in the language" (Herbert Mayer). 1995. 109p. 230x150. Paper. Austria. Series "Original Literature" #12. ISBN 3-85182-028-2. NEW TO ELNA.
DOR001 \$13.90
- Esperanto el la vidpunkto de verkisto.** *Claude Piron.* This short monograph describes a number of the structural features of Esperanto that make it particularly suitable for literary creation. 16p. 235x165. Paper. Austria. ISBN 3-85182-002-9. NEW TO ELNA.
ESPO08 \$3.80
- Esperanto - The New Latin for the Church.** *Ulrich Matthias.* Translated from Esperanto by Mike Leon and Maire Mullarney. As the Catholic Church deprecates the traditional use of Latin, there are various ideas about how to replace its unifying effect; Matthias makes the case, both rational and practical, for Esperanto. 2002. 144p. 215x135. Paper. Belgium. ISBN 90 77066 04 7. NEW.
ESPO30 \$10.10
- Goos la 'celisto.** *Miyazawa Kenzi.* Translated from Japanese by Nozima Yasutarô. Nineteen short stories by the popular Japanese author. 1991. 197p. 215x155. Bound with dust cover. Japan. NEW TO ELNA.
GOO001 \$17.60
- Kvar fabeloj.** *Miyazawa Kenzi.* Translated from Japanese by Konisi Gaku. Four short fantasies by the popular Japanese author. Esperanto and Japanese texts both provided on facing pages. Woodcut illustrations by Takehana To. 2000. 141p. 210x150. Paper. Japan. ISBN 4-930785-48-0. NEW.
KVA008 \$10.60
- Modernaj rimedoj de komunikado.** Edited by *Miroslav Malovec.* 23 lectures from the KAEST colloquium of 1998. The book is divided into three parts: "Modern Means of Communication"; "Terminological Problems of Applications of Esperanto in Science and Technology"; and "Science and Technology in General". Abstracts in English, German, Czech, occasionally other languages. 1999. 193p. 200x140. Paper. Czech Republic. ISBN 80-85853-46-9. NEW TO ELNA.
STA001 \$12.40
- Ne nur soldato Ŝvejk.** *Jaroslav Hašek.* Translated by various. More adventures of the Brave Soldier Švejk, in large part from his non-military life. A continuation of the story recounted in *Brava soldato Ŝvejk* (TRA008 \$7.00). 1994. 248p. 200x130. Paper. Czech Republic. ISBN 80-85853-05-1. NEW TO ELNA.
NEN002 \$12.00
- Nokto de la galaksia fervojo.** *Miyazawa Kenzi.* Translated from the Japanese by Konisi Gaku. Five short stories by one of the 20th century's most popular Japanese authors. The title story, as well as inspiring one of the "Captain Harlock" feature-length science-fiction cartoons, has been turned into an animé film itself, available on DVD at your local Suncoast outlet and with all written text in the film in

Esperanto. 1994. 103p. 255x180. Paper. Japan. ISBN 4-930785-42-1. NEW TO ELNA.

NOK001 **\$8.80**

Pocket Esperanto Dictionary. *Andrew McLinen.* A new edition of a useful, genuinely pocket-sized (if you don't mind stretching your pocket a bit) dictionary; primarily English-Esperanto, but devotes about 25% of its space to an Esperanto-English section. Contains about 20,000 more words than the original edition. Use with some care. 2001. 406p. 150x110. Paper. The Netherlands. ISBN 92 9017 072-7. NEW.

POC001 **\$18.30**

Raportoj el Japanio 5. *Hori Yasuo.* 30 interesting articles ("reports") about life in Japan during the year 2001. Topics range from "Kial Furoras Kristnasko en Japanio?" to "Subaĉetitaj Parlamentanoj de la Liberal-Demokratia Partio". 2002. 161p. 210x150. Paper. Japan. ISBN 4-947728-24-8. NEW.

RAPO01 **\$19.90**

Roseanna. *Maj Sjöwall & Per Wahlöö.* Translated from Swedish by Malte Markheden. A popular Swedish crime novel. "A nude, tortured woman's body is dragged up from Lake Boren. She has been murdered, terribly mistreated, is about 28 years old and has a birthmark on her left leg. This is all that Martin Beck and his colleagues know when they set out to find the names of the killer and his victim." 1990. 202p. 205x150. Paper. Sweden. ISBN 91-87320-07-X. NEW TO ELNA.

ROS001 **\$7.30**

Somera tago kaj aŭtuna vespero. *Inger Brattström.* Translated from Swedish by Malte Markheden. A short, easily readable love story. 1988. 52p. 210x150. Paper. Sweden. ISBN 91-8732-03-7. NEW TO ELNA.

SOM001 **\$5.20**

Sonĝonovelo. *Arthur Schnitzler.* Translated by Michel Duc Goninaz. A somewhat erotic psychological novel from the early part of the 20th century; "Schnitzler's answer to Freud" (Duc Goninaz). 1997. 95p. 200x130. Paper. Czech Republic. ISBN 80-85853-34-5. NEW TO ELNA.

SON004 **\$8.60**

La stato kaj estonteco de la Internacia Lingvo Esperanto. Edited by *Petro Chrdle.* Acts of a colloquium

held in Prague, 1994, by the Academy of Esperanto. While this is not a grammar, several articles may be of special interest to those who want to understand the deeper workings of Esperanto and how they apply to daily usage; note specifically articles by Michel Duc Goninaz on regularity (and deviations from) in Esperanto and by Christer Kiselman on transitivity and intransitivity. 1995. 191p. 200x140. Paper. Czech Republic. ISBN 80-85853-08-6. NEW TO ELNA.

STA001 **\$12.40**

La vidvino kaj la profesoro. *Ronald Cecil Gates.* A full-length original crime novel by the well-known Australian author. 1997. 132p. 230x150. Paper. Austria. Series "Original Literature" #23. ISBN 3-901752-06-4. NEW TO ELNA.

VID001 **\$13.60**

Vojaĝo en Esperanto-Lando. *Boris Kolker.* "An advanced Esperanto course and guidebook to the Esperanto culture." This revised, expanded and enhanced second edition contains numerous short stories, poems and articles selected for interest as well as didactic value. Broken down into 26 "lessons", each with around half a dozen different items for reading and discussion. Each lesson is heavily annotated with explanatory notes by the author, and concludes with a series of questions for "practice of the language." Lots and lots of illustrations. 2002. 278p. 210x150. Paper. The Netherlands. ISBN 92 9017 078-6. NEW.

VOJ005 **\$22.00**

The Central Office has, among other things that take up our valuable space, a stack of books sent by various Esperanto publishers as review copies. If you would like to undertake to review a book for *Esperanto USA*, please contact us and let us know. You can write to: **Esperanto USA, PO Box 1129, El Cerrito CA 94530.** Or you can e-mail us at <eusa-reviews@esperanto-usa.org>. If agreement is reached for you to do a review, we'll send you a review copy of one of our books; once the review is finished, you get to keep the book.

We look forward to hearing from you!

Practice speaking Esperanto from anywhere!

ELNA has a new teleconference service, which allows groups of people to carry on a conversation by telephone at no additional cost. Up to 30 people can link to the same conversation, and if more want to join, part of the group can split into another "conference room". The only cost is the normal price of a telephone call to Florida, where the server is located.

ELNA, through the volunteer help of Kent Jones, is organizing volunteers of experienced Esperanto speakers to be on the **telephone every Saturday and Wednesday at 7:00 p.m. Chicago time** (5:00 p.m. Pacific Daylight Time; 8:00 p.m. Eastern Daylight Time) at least for 10-15 minutes to greet other callers. All are welcome to participate! Beginners, this is your chance to practice real conversation, and to ask those burning questions about "si", "n", and which Esperanto dictionary is most recommended. If you're no longer a beginner, this is a good opportunity to brush up on your Esperanto, loosen up that rust, and enjoy a chat with international atmosphere. If you would like to volunteer to be one of those who welcome the callers, contact Kent Jones (773) 271-8673 or by email at <kentjones9@aol.com>.

To participate, just dial **(305) 503-6682** at the appointed time, and on the prompt choose **code 129**. You can do this any time, but it is much more interesting if there are others there at the same time. We have set up these two times every week (see above) when there will be someone there. If you wish to arrange other times with some friends, you are free to do so. Gajan babiladon!

-J.B.

Kolker, Boris: *Vojaĝo en Esperanto-Lando*. 2a eldono reviziita kaj renovigita. Rotterdam: UEA, 2002. 278p. 210x150. Broŝurita. ISBN 92 9017 078-6. Ĉe ELNA: kodo VOJ005, prezo \$22.00 (\$19.80 por membroj de ELNA).

- Mi vidis vian retpaĝaron, aĉetu mian lernolibron
- Sed mi jam havas tro da libroj, kaj ne bezonas lernolibron
- Sed vin interesus la mia, eĉ se vi estas sperta Esperantisto.

Tiel (nu, proksimume) komenciĝis mia kono de la libro *Vojaĝo en Esperanto-lando. Perfektiga kurso de Esperanto kaj Gvidlibro pri la Esperanta kulturo*. La aŭtoro kuiris tiun libron per nefuŝebla recepto: prenu tekstojn de la elstaraj aŭtoroj de Esperantujo (Zamenhof, Piron, Nemere, Baghy, Wells, Boulton, kaj multaj aliaj), miksu kun interesaj artikoloj de malpli konataj aŭtoroj, enverŝu grandan tason da esperanta kulturo, kunligu ĉion per historieto pri modela e-klubo, aldonu multajn fotojn, kaj

presu altkvalite sur altkvalita papero. La rezulto estas malpli "lernolibro" ol tuta biblioteko en unu volumo.

Kiam oni aŭdas la vorton "lernolibro", oni pensas pri frazoj kiel "tio estas plumo" kaj "kato estas besto", sed ĉi tiu estas "perfektiga kurso" kaj "gvidlibro." Laŭ propra priskribo, ĝi estas por personoj, kiuj volas regi Esperanton samnivele kiel la gepatran lingvon. Certe nur unu libro ne povas havigi tion al ni, sed kun la multaj tekstoj, ekzercoj, kaj temoj por diskuto, ĝi estas bona paŝo en tiu direkto.

Kvankam "lernolibron oni devas ne tralegi, sed tralerni", mi mem ĉefe ŝatis tralegi la artikolojn. La pli sperta esperantisto rekonus multajn de aliaj fontoj, sed tio vere ne ĝenas, ĉar estas tiel multaj. La meznivelulo ankaŭ bone povus uzi tiun libron pro la multaj klarigoj kaj piednotoj. Vidante tiom da piednotoj en la unua artikolo ("Kiel naskiĝis Esperanto" de L. Zamenhof), mi tamen konfesas ke mi ekhavis kulposentojn, kiajn mi ne havis ekde kiam mi ĉesis esti fundamenta kristano. Ĉu korekti la skribaĵojn de Zamenhof? Blasfemo! Estis kvazaŭ oni aldonas banalaĵojn al io sakra! Bonŝance mi sukcesis trankviliĝi kaj daŭrigi la legadon, ĉar sendube indas.

La temoj kovras tutan gamon — sed plejparte ili traktas esperantistajn temojn. Por mia propra gusto, foje ŝajnis tro, kaj mi komencis senti ke la aŭtoroj estas iom blindigitaj de verdaj okulvitroj, sed tion oni atendu en "gvidlibro pri la esperanta kulturo." Certe multaj ja ŝatas tiajn artikolojn, kaj tiuj kiuj ne ŝatas sendube trovos multan legindan en la libro.

Ekzemple, la unua artikolo en leciono (ĉapitro) sep — "Songo Teruras, Songo Forkuras", satiraĵo de Cezaro Rosetti — estis ĝene kritikema al la prononcmalmaniero de angloj. (Ĉu ne sufiĉas la bonega tiutema ese de John Wells de la tria leciono?) Sekvas tion la konata (aŭ almenaŭ koninda) poemo de Julio Baghy "Estas Mi Esperantisto", sed post tio, kvazaŭ spiro de facila vento, venas la gema poemo de Raymond Schwartz "Esperantisto,

ekesto kaj malapero" kiu klarigas pri la fazoj de esperantisteco — de unua trovado de la lingvo, al entuziasmo, al novaj amikoj, al ... nu, vi devus legi la poemon.

Aparte taŭga estus uzi la libron kun grupo, grupe legante la artikolojn kaj tralabori la ekzercojn kaj diskuti la temojn. La artikoloj estas mallongaj (legeblaj dum kunveno), interesaj, kaj ĉiam diskutindaj. Kolker ĉerpis de ĉiaj tekstoj, kaj ne limigis sin nur al la fundamentaj. Eĉ se oni ne aprobas la formojn "oldino" por "oldulino" aŭ la sufikson *-esk-*, oni ja sciu pri ili. Ĉu mi menciis ke ĉiu ĉapitro havas demandojn kaj sugestojn por diskuto?

Menciindas ankaŭ la ese "Kaj Post La Kurso, Kion?" de Joachim Werdin, kiu havas multajn bonajn konsilojn por praktike uzi Esperanton. Per piednotoj Kolker aldonas eĉ pli da bonaj konsiloj.

Kaj la tekstoj kaj la fotoj kovras la tutan historion de la lingvo de la tre malnova, ĝis la plej aktuala. La kovrila foto ekzemple estas verŝajne de la 86a UK en Zagrebo. Estas vere refreŝige havi tiel ĝisdatigitan libron en Esperanto. Mi scivolas tamen, ĉu libro povas esti tiel akurata, ke ĝi rapide malaktualiĝos. Ekzemple, la klubanoj en la libro diskutas la nunan translokiĝon de la Nord-Amerika Somer-Kursaro (de NASK.) Kiel aspektos tiu diskuto post kvin aŭ dek jaroj? Nu ni vidu.

Kelkaj temoj neniam malaktualiĝos. Kiel patro mi ŝatis "Terura novaĵo" de Claude Piron, kaj kiel viro mi ŝatis "Soleco" de Emilija Lapenna. La unua esploras la emociojn de la devo informi la gefilojn ke iliaj gepatroj disiĝos.

La dua esploras diversajn manierojn esti soleca de virina vidpunkto.

Mi finos per la jena konsilo. Se vi aĉetos nur unu Esperantlingvan libron ĉi-jare, aĉetu ĉi tiun. Ĝi ja estas kvazaŭ biblioteko en unu volumo. Se vi aĉetos multajn librojn ĉi-jare, aĉetu de la aŭtoroj de kiuj Kolker ĉerpis, kaj poste aĉetu ekzempleron de *Vojaĝo en Esperanto-Lando* por doni al amiko.

— Thomas Alexander

Salt, Betty: *Lito apud la fenestro*. Rotterdam: UEA, 1999. 108p. 210x150. Broŝurita. ISBN 92-9017-068-9. Ĉe ELNA: kodo LIT002, prezo \$6.10 (\$5.49 por membroj de ELNA).

Ĉi tiu verko de konata, kanada, multjara Esperantisto Betty Salt komenciĝis per rakonto nomita simile al la libro mem. Ĝi parolas pri kriplaj malsanuloj en hospitalo. Ĉi tiu ses-alinea rakonto diras, ke unu el ili, kiu havas liton apud la fenestro, diras anekdotojn al la alia pri la homoj, kiujn li vidas

trans la fenestro. Tial, la alia volas la vidon trans la fenestro. Kiam la rakontanto koratakiĝas, la envianto puŝas la medikamenton sur la plankon por ke la rakontanto mortu. Kiam la mortiganto ricevas la enviatan lokon, li malkovras, ke li povas vidi nur grizan muron trans la fenestro, ne homojn.

Ĉi-maniere enkondukiĝas ĉi tiu aro da anekdotoj, poemoj, teatraĵoj kaj tradukoj. La rakontoj pli similas anekdotojn aŭ fabelojn. Salt ne donis detalojn pri la karakteroj, aŭ pri la scenoj. La leganto ne ekkonas la agantojn en ili. La intereso venas de la surpriza finiĝo aux de humuro. Ĉiu rakonto diriĝas kun simpla lingvaĵo kaj simpla sintakso, kaj havas unu simplan ideon. Fakte, epitomigi unu el ili ŝtelus iom el iu ajn plezuro, kiun oni povus ĉerpi legante, ĉar la ideo estis jam malkovrita.

Neniu el la rakontoj temas aparte serioze. Ili temas pri la naivo de infanoj, miraj koincidoj, urbaj legendoj kaj strangaj agadoj de ordinaraj homoj. Ekzemple, unu rakonto konsistas el ses mallongegaj ekzemploj de "Supersensa Percepto," principe antaŭvido. En tiu, la tuta afero estas ke oni vidas aŭ sonĝas pri okazo, post kiam la samo okazas vere. Ankaŭ, Salt donis unu "rakonton" kiu konsistas en dekdu "Veraj rakontoj de Instruistoj," kompreneble pri infanoj. Kiel ĉiam en tia anekdoto, la infanoj miskomprenas iujn vortojn, malbonagas supoze komike, kaj montras la prenkreskulojn

esti malpli senkulpaj ol la infanoj.

Post ĉi tiuj malpostulemaj, malprentendaj aĵoj oni trovas ses teatraĵetojn. Ili uzas la saman stilon kiel la antaŭaj rakontaj. "Merkurio kaj la Arbohakisto" alportmentas kutiman aparatintrigon de ferakontoj. La bonaganto ricevas miran rekompencan, sed kiam la malafabla frato klopodas akiri la samon, li perdas iom da tio, kiun li jam havas, pro lia malbonkoro. Ĉiu el la teatraĵetoj povus esti rolata sur scenejo dum malpli ol kvin minutoj.

Ŝajnas, ke la poemoj estas la plej seriozaj verkoj en la libro. En unu el ili, Salt diras "se volas iu homo morti, certe estas mi". En "Releviĝo", ŝi parolas pri viro, kiu zorgas pri diversaj mondaj aferoj, kiel impostoj kaj "l' mizer' de l' Tria Mondo." En "Homo Sapiens", ŝi sekvas la progreson de homoj, kaj preĝas por "rajto al nom' Homo ja sapiens".

La fina parto de la libro konsistas el tri tradukoj. Ĉi tiuj verkoj uzas iomete pli malfacilajn vortojn kaj stilon ol la aliaj, sed ankoraŭ trafeflas por ĉiuj.

Do, ĉi tiu libro de nur 83 paĝoj (se ne enkalkuli bildojn aŭ titolajn paĝojn) taŭgas kiam oni volas iom da malpeza, mallonga legaĵo. Neniu el la enaj rakontoj okupas pli ol kvar paĝoj, do oni povas eklevi ĉi tiun libron, legi iom malmultajn minutojn, kaj mallevi la libron, leginte unu tutan verkon. Kun ĝiaj ĉarmaj bildoj kaj komprenebla stilo, ĝi estas ankaŭ bona elekto por malspertuloj.

Vivian Burns

Charlotte Kohrs (1910-2002)

Charlotte Irwin Kohrs, fondinto de "Infanoj ĉirkaŭ la Mondo" kaj ĝia direktoro dum multaj jaroj, mortis je la 1-a de Julio 2002 ĉe sia hejmo en San-Diego, Kalifornio. Ŝi naskiĝis en 1910 en New Haven, Konektikuto sed pasigis plejparton de sia juna vivo en

Berkeley, Kalifornio kie ŝia patro, kiu scipovis dek unu lingvojn, estis Profesoro pri Matematiko en la Universitato de Kalifornio.

Charlotte tre interesiĝis pri la instruado de Esperanto al infanoj post la morto de sia edzo Leŭis en 1982. Ŝi verkis "malgrandajn librojn" por infanoj, inkluzive de *ABC en Esperanto*, *La Bela Planedo*, *Dek Demandoj*, *Dek Fabeloj*, *Flugu kun Petro*, *Ni Esploru la Mondon* kaj *Ni Parolu Esperante Kune*. Ŝi ankaŭ komponis dek du konversaciajn kantojn por lernantoj. Ili estis eldonataj en libreto *Kantu Esperante* kaj eldoniĝis ankaŭ kiel son-kasedo *Kantu Esperante Kun Janico kaj Johano*. Ŝi ankaŭ redaktis, eldonis, kaj distribuis tra la mondo dum kelkaj jaroj novajleterojn por "Infanoj ĉirkaŭ la Mondo." Pro sia granda laboro por Esperanto oni nomis ŝin "Honora Membro" de la Esperanto-Ligo por

Norda Ameriko en 1999. Dum siaj lastaj jaroj, Charlotte ricevis multe da helpo pri Esperanto-aferoj de Jim Faughnan.

Dum du jaroj Charlotte studis ĉe Mills College, sed poste ŝi diplomigis ĉe la Universitato de Viskonsino. Iam ŝi revis pri kariero kiel koncerta pianisto, sed anstataŭe dum la Granda Depresio ŝi laboris kiel profesia socio-helpisto en Novjork-Urbo. Poste ŝi havis postenojn kiel instruisto de antaŭ-lernejaj infanoj kaj iliaj gepatroj, mez-lerneja instruisto (tiam ŝi kelkfoje instruis tiujn kiuj havas mensajn problemojn), kaj lerneja parol-terapiisto. Ŝi ofte uzis pupojn por instrui infanojn. Ŝi kreis specialan bild-vortan lingvon por helpi infanojn, kiuj havas leg-problemojn. Ŝi ankaŭ verkis libretojn kaj pup-teatraĵojn por ĉiuj infanoj.

Charlotte havis ses gefratojn, el

Daŭrigo ĉe KOHRS, p. 11

La Verda Lingvo Ĥhis en Verda Montaro: NASK 2002

Lee Miller, Columbia, MO

Via vaganta raportisto (t.e., mi, Lee Miller) trovis tri partoprenintojn de la Nord-Amerika Somera Kursaro de Esperanto (NASK) 2002, kaj diskutis la spertojn kaj impresojn kiujn ili havis dum la tri semajnoj en la orienta parto de Usono.

Lee: Saluton, Don [Don Houpe, el Nord-Karolino]. Ĉu vi povus informi miajn legantojn kial precize vi decidis ĉeesti la NASK-kursaron ĉi-jare?

Don: Pro tio, ke preskaŭ ĉiun jaron estas intereso pri Esperanto ĉe NCSSM (The North Carolina School of Science and Mathematics, kie mi instruas la hispanan lingvon), mi decidis antaŭ 5 jaroj partopreni NASK-on en 2002 por plibonigi mian lingvokapablon. Kompreneble mi supozis ke mi vojaĝos al San-francisko, sed NASK-on 2002 oni okazigis en Vermonto kaj mi estis ege kontenta povi veturi tien per mia propra aŭto!

Lee: Kaj ĉu vi ŝatis tion, kion vi trovis en Vermonto?

Don: Mi tre ĝuis la kursaron, la manĝojn, la Vermontan veteron kaj la eŭtamiojn [angle "chipmunks"] kies hejmon ni kundividis tiujn tri semajnojn. Mi estas certa, ke mi bone progresis en la lingvo, ne nur pro la bonegaj kursoj gvidataj de elstaraj kaj amikemaj instruistoj — Roberto Resende el Brazilo, Ilona Koutny el Pollando, kaj Aleksandro Melnikov el Rusio, kune kun Bill Maxey el Usono — sed ankaŭ pro la multaj okazoj por Esperanto-konversacio ĉe la manĝoj, ĉe la vesperaj programoj kaj dum libera tempo. Estis mirinda sperto por mi konatiĝi kun aliaj Esperantistoj kaj mi ĝojas, ke mi ja renkontis novajn amikojn el ĉiu parto de la mondo! Tamen, mi volas progresi plu en Esperanto kaj tial mi esperas denove partopreni NASK-on en la estonteco.

Lee: Dankon, Don. Mi neniam forgesos tiun etan eŭtamion kiu ĉiumatene kuris en la dormejon kaj rekte al mia ĉambro! Kaj la eŭtamioj certe neniam forgesos VIN, kiu nutris ilin per la semoj de sunfloroj. Cetere mi scivolas: ĉu vi jam finlegis la novan eldonon de la PIV? . . . Saluton, Steĉjo! [Stevens Norvell, el Halifax, Nova Skotio] Ĉu vi povus iom priskribi la situacion de la ĉi-jara NASK? La unuan

fojon en la historio de la kursaro ĝi okazis ne en San-francisko!

Steĉjo: La "School for International Training" [SIT; vidu ĉe <http://www.sit.edu>] bonvenigis nin, kaj la ideo de Esperanto pli-malpli akordas kun la filozofio de la Lernejo. Tiu lernejo troviĝas en bela loko inter la verdaj montoj de la ŝtato Vermont (pripensu la signifon de tiu nomo! Ĝi devenas de la franca "verts monts", aŭ "verdaj montoj"). De la manĝeja teraso ĉe SIT oni superrigardas verdan valon kaj pretervidas, inter verdaj montoj, la riveron Connecticut en la fono. Vere ĝi estas taŭga kaj bela loko por studi nian verdan lingvon. Mi esperas, ke mi povos reveni venontsomere!

Lee: Kiom da homoj partoprenis la kursaron?

Steĉjo: Ni nombriĝis tridek: studentoj, instruistoj kaj gvidantoj. Ni venis el Usono, Kanado, Japanio, Brazilo, Francio, Rusio, Hungario, Pollando, Britio kaj Ganao. Krom Esperanto, ne estis alia lingvo por kunligi ĉiujn el ni. Estis kvar niveloj, sed niveleco ne disigis nin, ĉar multaj partoprenis en lecionoj de du niveloj. La plej juna partoprenanto havis 17 jarojn—eble li estos nova Edmond Privat! La plej maljuna . . . nu, eble ni ne diskutu tiun temon.

Lee: Aŭ eble ni simple diru ke ĉiuj estis junaj en koro, ĉu ne? Ĉu oni multe uzis la lingvon dum la tri semajnoj?

Steĉjo: Ni estis "la Esperantistoj" ĉe SIT kaj dum tri semajnoj ni parolis inter ni nur la verdan lingvon. Post la kelkaj unuaj tagoj ankaŭ la komencantoj. En la dormejoj, en la manĝejoj, en la klasĉambroj, en la koridoroj, ĉe la lerneja tereno, dum la vesperaj kulturaj programoj, dum la semajnfinaj ekskursoj en la urbeto Brattleboro kaj dum grimrado sur montoj, oni konstante aŭdis nian belsonan, vokalriĉan Esperanton. Dum la lecionoj oni strebis paroli ĝuste kaj precize, sed dum la paŭzoj oni foje nur malstreĉe babilis sen multe da pensado pri gramatiko. Esperanto, same kiel iu alia lingvo, estas ilo por komuniki, kaj ni ja sukcesoplene interkomunikiĝis per nia amata Esperanto. Multaj homoj en aliaj studprogramoj ĉe SIT atentis la lingvouzadon, kaj ofte pridemandis

nin pri la lingvo, la movado, niaj propraj kialoj por ĉeesti la kursaron, ktp. Ni havis multajn bonajn okazojn informi pri Esperanto en medio kie oni multe interesiĝas pri lingvoj kaj interkultura komunikado.

Lee: Jes, mi plene konsentas. Ĉiuj en tiu loko havis intereson, konsideris ke ni estas seriozaj pri nia "fako", kaj kelkaj eĉ komencis lerni Esperanton! Ĉu vi havas alian komenton?

Steĉjo: Eble la plej efika forto kiu unuigis nin estis *la NASKa Fasko*, tagjurnalo distribuita en la mateno de ĉiu labortago, plenplena de informoj, artikoloj, ŝercoj, bildoj, enigmoj, eseoj, kaj poemoj. Abundis, el ĉiuj niveloj, kontribuajoj al *la NASKa Fasko*, eĉ jen kaj jen elektitaj hejmtaskoj.

Lee: Dankon, Steĉjo. Kaj jen nia kolego Tim Westover [el Atlanto, Georgio]. Ĉu tio estas omaro sur via mano? Strange.

Tim: Vi pravas, Lee! Ja estas omaro, kiu taŭge nomiĝas "Omaro". Li fariĝis iuspeca maskoto de nia kursaro. Kiam li povis, li kontribuis al la bona etoso de niaj vesperaj kaj semajnfinaj programoj, kiuj okazis preskaŭ ĉiun tagon. Dum kelkaj programoj ni spertis la Esperantan kulturon rigardante Esperantajn filmojn aŭ priparolante gravajn Esperantajn librojn kaj revuojn. Sed en aliaj programoj, ni esploris la kulturojn de la NASKaj partoprenantoj. Okazis pola, hungara, brazila, rusa, ganaa, kaj japana vesperoj. Kvankam la usona kulturo ne havis apartan vesperan programon, la partoprenantoj ĉe NASK spertis tiun kulturon dum ekskursoj al la urbo Brattleboro, kiu situas nur kelkajn minutojn for de la SIT-kampuso. Brattleboro estas malgranda ĉarma urbo apud rivero kaj plenas de kafejoj, librovendejoj, kaj etaj butikoj, kiuj vendas lokajn produktajn. Kelkaj kursanoj ĉeestis "Fragan Vesperon", kies plej bona parto estis la freŝa fragkuko!

Ankaŭ estis eblecoj esplori la naturon, kiu ĉieas ĉirkaŭ Brattleboro. Granda grupo iris al ŝtata parko por piedmarŝi al bela akvofalo. Alian semajnfinaĵon, grupo faris boatar krozekskurson laŭ la rivero "Connecticut" dum kiu okazis spektaklo

de jaz-muziko. Se iu ne volis partopreni tiujn ekskursojn, almenaŭ tiu povis ĝui la belan pejzaĝon videblan de la SITA manĝejo.

Lee: Bele. Vi havis rolon pri la enretigo de NASK-informoj, ĉu ne?

Tim: Se vi volas trovi bildojn de niaj programoj kaj ekskursoj, aŭ de la SIT-kampuso, nepre vidu la NASKan retpaĝon. Estis mia respondeco dum la kursaro enretigi taŭgajn artikolojn de *La NASKa Fasko*, kaj mi aldonis fotojn kiujn faris la kursanoj kun ciferecaj fotiloj. Pasintaj NASK-kursaroj ankaŭ havas siajn retpaĝojn:

<http://www.medialabinc.net/nask/nask.htm> por NASK 2000

<http://www.literaturo.net/nask/> por NASK 2001

<http://www.literaturo.net/nask2002/> por NASK 2002

Kompare kun aliaj jaroj, vi vidas ke la ĉi-jara NASK, kvankam nove naskita en nova loko, ne malhavis buntajn vesperajn kaj semajnfinajn programojn!

Lee: Dankojn, karaj amikoj, pro la ege interesaj reagoj kaj raportoj pri NASK 2002! Ŝajnas al mi ke ĝi estis tute nova, sed ankaŭ tute bona sperto. Ĉu ni diru "Ĝis la venonta jaro en la verdaj montoj"?

Kongreso de la 3 Kalifornioj

Je Sabato, 9-an de novembro 2002 okazos en la Universitata Teatro de la UABC de Mexicali - Meksiko — la *Dua Jarkongreso de la 3 Kalifornioj*; de la 9-a matene ĝis la 5-a vespere.

Vendrede la 8-an estos frateca kaj kunlabora kunsido kun usonanoj de la 6-a vespere ĝis la 10-a nokte.

Inter la elstaraj konferencistoj troviĝas Prof. Ronald Glossop, aŭtoro de la grava libro *Monda Federacio*, kiu parolos pri la Internacia Puntribunalo dum 2002 (9:30atm). Ankaŭ Profesorino de la UABC — Universitato Aŭtonoma de la Ŝtato Baja California — Nicole Diesbach, sociologo, prezentos la temon "La Norda Limo de Meksiko" (11:00 a.m.)

Je la 1:30 p.m. oni enkondukos aŭdvide la Internacian Lingvon Esperanto, lingvo kiu faciligas la interkomunikon kun almenaŭ 122 landoj. Tion faros Prof. Duncan Charters kun la helpo de la plej juna profesoro de Esperanto surtere: 12-jara

FIVE MOST WANTED

by the Esperanto League

These volunteer tasks are on the lam. The League needs **your** help in apprehending them!

Task: *Talent Bank/Volunteers Committee.*

Match volunteers and projects through the Talent Bank.

Priority: 1. Time: 1-2 hours per week.

Permanent (English).

Task: *Publicity Committee: mass media.*

Produce and distribute press announcements.

Priority: 1. Time: 1-2 hours per week.

Permanent (English).

Task: *CO Archivist.*

Arrange and archive important historical documents in Central Office.

Priority: 2. Time: 1-2 hours per week.

Permanent (bilingual).

Task: *Constant Amusement Committee/Agent (KAKA).*

Make certain that the Movement is amusing and fun. May include running around naked. (This position can be anonymous.)

Priority: 2. Time: 1-2 hours per month.

Permanent (Bilingual).

Task: *Beer Poster Distributor.*

Distribute Beer Poster as advertising.

Priority: 3. Time: 1-2 hours per week.

One-time (English).

Check our website for more tasks that need a careful watch! You do **not** need to be an expert — but you do need enthusiasm! To help, contact David Wolff at: dwolff@panix.com, (978) 264-0286, or 6 Durkee Road, Acton MA 01720.

KOHRs: daŭrigo de p. 9

kiuj du (Elly kaj Richard) ankoraŭ vivas. Ŝi havis du gefilojn, Molly Kohrs McConnell (bibliotekisto pri libroj por infanoj) kaj Chris Kohrs (komputilisto); tri genepojn, Cathleen (kiu instruas infanojn pri la medio ĉe publika akvariejo), Paul (kiu studas iĝi psikologo), kaj Christopher (kiu studas iĝi geologo); kaj unu pranepo Tharyn (sesjara).

Charlotte amis infanojn, naturon, muzikon, kartludojn, kaj vortludojn. Ŝi estis tre optimisma persono kiu opiniis, ke unu persono povas plibonigi la socion kaj la mondon. Ŝi helpis multajn aliulojn, aparte infanojn, dum

sia vivo. Ŝiaj specialaj daŭraj donacoj al ni estas ŝiaj libretoj kaj kantoj por instrui Esperanton al infanoj tra la tuta mondo. Tiuj materialoj, kiujn ŝi produktis, haveblos ĉe la nova ret-paĝo por "Infanoj ĉirkaŭ la Mondo" <<http://members.directvinternet.com/~billmania/ICxLM.html>>, kaj post kelkaj semajnoj ĉe la nova adreso <<http://www.ICxLM.org>>.

Kontribuojn por honoro ŝin oni povas doni al la "Fonduso por Infanoj ĉirkaŭ la Mondo" ĉe ELNA (P.O. Box 1129, El Cerrito CA 94530) aŭ al "Freedom from Hunger" (1644 DaVinci Ct., Davis CA 95617).

— Ronald Glossop, nova Direktoro de "Infanoj ĉirkaŭ la Mondo".

Jesús Lopez García el Mexicali.

Honora bankedo okazos je la 7-a vespere la 9-an de Novembro. Partoprenos konferencanoj el Usono, Meksiko kaj Anglio. Dimanĉe la 10-an daŭros la kultura programo.

Inter kaj post la konferencoj okazos kantoj de Nueva Trova kaj baledo de Flamenko.

Estis invititaj la Ŝtatestro de Baja California; Gobernador Eugenio Elorduy Walther kaj la urbestro Presidente Municipal Lic. Jaime Rafael Diaz Ochoa.

Informis Ruben Feldman-Gonzalez

To clean off our shelves ...

Every year ELNA gets stocks of various advertising fliers and the like. This year we received from UEA the very lovely six-fold color sheet advertising next year's World Esperanto Congress in the Swedish seaside city of Goteborg. If you would like to have a copy, as well as a registration form, please send a self-addressed envelope, with a first-class US postage stamp, to: ELNA/UK, PO Box 1129, El Cerrito CA 94530.

ĈIUJ AMIS FORTALEZAN!

kie okazis la 87a Universala Kongreso de Esperanto. Kiel mi skribis en *Esperanto USA*, mi ekamis Fortalezan dum mia stud-vizito tie en Novembro 2001. Nikola Rašić (Konstanta Kongresa Sekretario de UEA) same verkis pri sia amo de la urbo, la lokanoj tie, kaj la lando mem en Esperanto.

Kaj ne tro surprize mi ricevis multege da dank-leteroj de la partoprenantoj en miaj ekskursoj ĉirkaŭ la kongreso. Kiel skribis Boris Kolker,

“Ah, Fortalezo! Senfina bluverda oceano borderita de senfinaj plaĝoj el ora sablo. Palmoj kaj aliaj ekzotaj arboj. Niaj hoteloj sur laŭoceana promena strato. Temperamentaj, gajaj, amikemaj, bonvolemaj brazilanoj. ...

“En kiu Universala Kongreso gejunuloj konsistigas trionon de la partoprenantaro? ... Kie troveblas tiom da entuziasmaj kaj idealismaj esperantistoj? ... En kiu Esperanto-arango eblas spekti dum koncerto sprihaltigan kaj dancigan karnavalon? En kiu Universala Kongreso la publiko reagis al kantoj per aplaŭdegoj, aprobaj fajfoj kaj krioj, kvazaŭ en futbala matĉo? Kie gitarantaj kanzonistoj sukcesas kunkantigi milopan aŭskultantaron? En Fortalezo, ĉi-jara ĉefurbo de Esperanto-lando. Neforgesebla Fortalezo. Neforgesebla Brazilo.”

Amo ĉirkaŭis ankaŭ nian antaŭ-kongresan ekskurson al Amazonio, “Ekologio”. Partoprenis: Johano kaj Maria Bachrich, Alan kaj Jennifer Bishop (kiuj festis datrevenon de geedziĝo), Joel Brozovsky kaj Leonora Gonzales (kiuj enamigis kiel parto de la granda ronda familio Bonvolo), Giorgio kaj Margherita Denti, Jim kaj Alonda Droegge, Kep kaj Doroteo Enderby, Estela Garcia, Aldo kaj Daniela Grassini, Cristina Ghirlantini, Andreo Grzebowski, Kazuko Kikusima, Matilda Landau, Sally Lawton, Andrzej Malasewicz, Takako Matsuura, Iwona Mrozinska, Jose Luis Muñoz, Natalie Sera, Josi Shemer, Stefan Slak, Jon, Cassandra, kaj Laura Spelbring, Maria Suarez, Kunio kaj Masumi Suzuki kaj patrino Mari Nakayama, Robert Swenson, Leonora Torres (Felisa Bonvolo), Dori Wheeler, kaj Lusi Harmon.

BR 2-1L
2002

Joel Brozovsky – direktoro de la ELNA CO kaj Leonora ĝuis parton de sia post-geedziĝa ekskurso kun ni en Amazonio [foto dank' al Sally Lawton]

Tri ELNA-anoj kuraĝe partoprenis la Internacian Junularan Kongreson en Pato Branco – kaj poste buse ekskursis ĝis Fortaleza: Aziz Diallo, Brian Hardwick, kaj Chuck Smith.

Aliaj Usonanoj partoprenis la UKon sed ne la ekskursojn: Joel Amis, Ghuzal Badamshina, Nahun Blonstein, Den Drown, Jane Edwards, Thomas Leong, Humphrey Tonkin (vic-prezidanto de UEA), Daniela Power, kaj Orlando Raolo, kiu reprezentis Usonon kiel komitatano A dum la komitat-kunsidoj.

En nia post-kongresa ekskurso 11-18 agosto “The Best of the Rest (of Brazil)” partoprenis 21 el la Amazonio-grupo plus Phil Dorcas, Rochelle Grossman, William Harmon, Heta Kesälä, Yung Myung Kim kaj edzino Hee Ja Jung, Boris kaj Esther Kolker, Anita Mills, Roland Thibault, Arnold Victor, kaj Steve Wagenseller. Entute reprezentigis 17 landoj en la ekskursoj. Ni estis vera Esperanto-komunumo! En niaj grupoj troviĝis eksprezidanto de UEA, ĉef-delegitoj el kelkaj landoj, aktivuloj, partneroj de aktivuloj, blinda paro kiuj bele ĝuis la ekskursojn – eĉ al Iguassu-Akvofalego. Unu paro festis datrevenon de geedziĝo, kaj Joel kaj Leonorita Brozovsky festis la geedziĝon. Intereso

variis, sed ni ĉiuj bone interrilatis kaj ĝuis la kongreson kaj la ekskursojn.

La venonta UK okazos en Göteborg, Svedio, en 2003. Se vi havas sugestojn por antaŭ- aŭ post- kongresoj kiujn vi dezirus partopreni, nepre tuj kontaktu Esperanto Vojaĝ-Servon.

Pli proksima kongreseto menciindas:

Dua kongreso de la 3 Kalifornioj

8-10 novembro – Meksikali, Meksikio

Se vi interesiĝas, EVS povas aranĝi mini-buson de la flughaveno en San Diego por partoprenantoj — nepre tuj anoncu intereson.

ESPERANTO VOJAĜ-SERVO
6104 LaSalle Ave., Oakland CA 94611
[510] 339-2001
Plucy@berkeley4travel.com
Use your Esperanto Travel Service

Esperanto League for North America
PO Box 1129
El Cerrito CA 94530

Non-Profit Org
US POSTAGE
PAID
Leesburg FL
Permit # 1040